

αὐτῆς πηγάζουσιν ἐκ τῆς καρδίας τοῦ λαοῦ, τὰ δὲ κοινὰ αἰσθήματα ἐρμηνεύονται διὰ κοινῶν λέξεων. Ὁ συγγραφεὺς λοιπὸν ἐπὶ τοιούτων ἀρχῶν βαινών, δικτηρεῖ τὰς ἐνεστώσας καταλήξεις καὶ φρασεολογίας. ὡς πρὸς τὰς λέξεις ὁμῶς ὑπάρχει διαφορὰ. Πρὸ εἰκοσιπέντε ἡδὴ ἐτῶν ἡ μὲν Ἑλλάς ἦτο δούλη, ἡ δὲ γλῶσσα αὐτῆς χυδαῖατάτη· ἀλλ' ὅτε φῶς ἐλευθερίας ἔλαμψεν ἐπ' αὐτήν, αἱ νέαι ιδέαι, ἵνα ἐρμηνευθῶσιν, ἀπήτησαν νέας λέξεις. Εὐτυχῶς εὐρυτάτη ἀποθήκη λέξεων ὑπάρχει πρῶτος ἐν Ἑλλάδι, ὅπου πᾶς λόγιος θεωρεῖ ὅλας τὰς ἐν τῷ θουκυδίδῃ καὶ Πλάτῳ ὡς ἀντιφάσεις εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ. Αἱ νέαι φρασεολογίαι ὑποθέτουσι βιαίαν μεταβολὴν τοῦ τρόπου τῆς δημώδους ἐκφράσεως, καὶ μάλιστα τῶν δημῶδων ιδεῶν· αἱ λέξεις ὁμῶς δὲν ἀπαιτοῦσιν εἰς ἡμῶν μὴν· δὲν προσβάλλουσι τὰς συνθεσίας· δὲν ὑποσκελίζουσιν ἄλλας, κενὸν μόνον ἀναπληροῦσιν. Οὕτως, ἐν τῷ προκειμένῳ συγγράμματι, ὁ λόγιος θέλει ἀνερεῖ τὴν ἀρχαίαν τῶν Ἑλλήνων γλῶσσαν ὁμαλωτέραν καὶ ἀναλυτικωτέραν, καὶ συλλάβει ιδέαν τινὰ περὶ τοῦ λαοῦ τοῦ δικτηροῦντος καὶ χρωμένου, καὶ ἐπεκτείνοντος καθ' ἑκάστην αὐτήν.

Ἀλλ' εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Κ. Τρικούπη ὀφείλομεν εὐαργέτημα πολὺ ἀξιολογώτερον, κατὰ τὰς ἐνεστώσας περιστάσεις, καὶ τῆς ἀκριβοῦς περιγραφῆς τῶν γεγονότων, καὶ τῆς περὶ τὴν γλῶσσαν ἐμπειρίας. Ἀπὸ πολλῶν μηνῶν, ἀφ' οὗ ἡ αἰφνιδια ἐκρεῖξ τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος, ἐξακοντίσασα μύδρους πυρὸς ἀνὰ πᾶσαν τὴν Εὐρώπην, κινδυνεύει νὰ καταφλέξῃ αὐτήν, ἡ Ἀγγλικὴ ἐφημερίς, παρ' ἧς ἔδανείσθημεν τὰς ἀνωτέρω περικοπὰς, ἀντιπαρατίθουσα πρὸς τοὺς θεωροῦντας ἀναπόφευκτον καὶ ἐπομένως ἐπισπεύδοντας τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου, ὑπέπεσαν εἰς ἀντιφάσεις, καὶ ἐξέφρασε πολλάκις ιδέας, βεβαίως οὐχὶ εὐμενεῖς, περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀνατολὴν χριστιανῶν. Αἱ ἀντιφάσεις καὶ αἱ ιδέαι αὗται γεννῶσι τὴν ὑποψίαν ὅτι οἱ σοφοὶ τῆς ἐφημερίδος ἐκείνης συντάχται γνωρίζουσιν εἰσέτι ἀτελῶς τὰ περὶ τῶν ἀνατολικῶν λαῶν καὶ πραγμάτων· τὴν ἀγνοίαν δὲ ταύτην φαίνεται ὅτι ὁμολογοῦσι καὶ αὐτοὶ σήμερον λαλοῦντες εὐνοϊκώτερον περὶ τῶν λαῶν τούτων, ἀναγνωρίζοντες, ὡς ἴδομεν, τὴν ἀνάγκην τῆς συρροῆς πολλῶν καὶ παντοίων εἰδήσεων εἰς μόρφωσιν ιδέας ὀρθωτέρας περὶ τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος, καὶ χαίροντες διὰ τὴν ἐγκαιρὴν δημοσίευσιν τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαραστάσεως.

Πολλὰ βεβαίως καὶ λέγονται καὶ γράφονται ἀπὸ πολλῶν μηνῶν πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ὀρθωτέρας ταύτης ιδέας. Μακάριοι οἱ ἀγωνιζόμενοι ἐάν, προσλαμβάνοντες σήμερον βοήθον παρὰ τὸν διπλωματικὸν λόγον καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ Κ. Σ. Τρικούπη, κατορθώσωσι νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ιδέα ἐκείνη, καὶ νὰ κατισχύσῃ ἐπὶ τέλους ἡ ἀλήθεια τῆς ἀπάτης καὶ τῶν προλήψεων!

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ.

Ἱατρικὴ Μέλισσα. — Θέμις. — Ἐφημερίς
τῶν Μαθητῶν.

— 0 —

Μετ' εὐχαριστήσεως βλέπομεν τὸν χρηστὸν καὶ φιλόπονον ἐκδότην τῆς Μελίσσης ἐξακολουθοῦντα ἀκαμάτως τὸ ἔργον ὃ πρὸς κοινὸν καὶ οὐχὶ πρὸς ἴδιον ὄφελος ἀνεδέξατο. Γνωρίζοντες πόσον πολυάριθμοι εἰσὶν οἱ ἐν τῷ ἡμετέρῳ πανεπιστημίῳ τὰς ἱατρικὰς ἀκολουθοῦντες σπουδὰς, πόσον δὲ σπάνια τὰ τῶν σπουδαστῶν βοηθήματα, αἰσθανόμεθα ὅτι οὐ μικρὰν ἀναπληροῖ ὁ Κ. Γούδας ἀνάγκην, χορηγῶν τοῖς νέοις ἱατροῖς, καὶ μάλιστα τοῖς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις μακρὰν πάσης κοινωνίας διατελοῦσι, καὶ ἐστερημένοις πάσης τροφῆς διανοητικῆς, ἀνάγνωσιν αἰξάνουσαν τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτῶν γνώσεις, καὶ μὴ ἐπιτρέπουσαν αὐτοῖς νὰ καθυστερήσωσι τῆς ἐν Εὐρώπῃ προόδου τῆς ἐπιστήμης, ἀγνοοῦντες τὰς ἐφευρέσεις, καὶ τὰς νεωτέρας ἐρεῖνας καὶ συζητήσεις. Τὸ ἀξίεπαῖνον τοῦτο περιοδικὸν σύγγραμμα παρέχει συγχρόνως καὶ τοῖς ἡμετέροις τὴν ἀφορμὴν τοῦ νὰ ἐκθέσωσι καὶ τὰς ἰδίας αὐτῶν σκέψεις καὶ παρατηρήσεις περὶ τε τῶν ἐνδημουσῶν νόσων, καὶ περὶ παντὸς ἄλλου ἀντικειμένου ἀφορῶντος τὴν ἐπιστήμην.

Τοσαύτην δ' αἰσθανόμεθα ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ τούτου συγγράμματος συμπάθειαν καὶ ὑπόληψιν, ὥστε δὲν δυνάμεθα ν' ἀποσιωπήσωμεν τὴν λύπην ἡμῶν, ὅτι ἐγένετο δεκτὴ ἐν τῷ ἐσχάτῳ αὐτοῦ συλλαδίῳ ἡ περὶ τῶν ἐπιταφίων λόγων τοῦ ἀξιότιμου ἱατροῦ Κ. Πρινάρη ἐπιστολή. Τὸ περιεχόμενον αὐτῆς εἶναι ἀνάξιον τῆς ἐμδριβοῦς συλλογῆς, εἰς ἣν δὲν ἐπρεπε νὰ καταταχθῇ, καὶ ἄδικος καὶ ἀδικαιολόγητος ἡ κατὰ τοῦ Κ. Πρινάρη κατχορὰ δι' ἀριθμητικὰ παροράματα περὶ τὸν βίον τοῦ ἀγαπητοῦ τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τοῖς ἐπιστήμοσι μακαρίτου Πετρίδου. Τοιαύτη μεμφίμοιρος καὶ μικρολόγος κριτικὴ, οὐδ' ὅπως ὠφελεῖ τοὺς ἀναγινώσκοντας, καὶ βλάπτει τὸν γράφοντα. Τίς δὲν γνωρίζει πῶς συντάσσονται οἱ Ἐπιτάφιοι οὗτοι, θλιβεραὶ πομπήφυγες τῆς στιγμῆς, ἐν μέσῳ δακρύων φυόμεναι, καὶ εἰς ἀτελεῖς βαρυαλγοῦντων καὶ τεθορυβημένων συγγενῶν πληροφορίας στηριζόμεναι; Ἡ Μέλισσα εἶναι ἀξία εἰς ἐπιστημονικὰς καὶ ἐμδριβεῖς μόνον ἐπικρίσεις ν' ἀναίγῃ τὰ τεύχη τῆς.

Τὸν αὐτὸν ἔπαινον καὶ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους πρέπει ν' ἀπονείμωμεν καὶ εἰς τὸν ἐκδότην τῆς Θέμιδος Κ. Σγούταν, ὅστις ἠνέωξε ταμεῖον εἰς ὃ οἱ λογιώτεροι καὶ ἐργατικώτεροι τῶν παρ' ἡμῖν νομομαθῶν καταθέτουσι πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν τὰ προϊόντα τῶν ἰδίων σπουδῶν.

Τέλος δὲ, ἐπειδὴ περὶ περιοδικῶν ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων ὁ λόγος, δὲν δυνάμεθα ἀνεῖ ἀδικίας νὰ μὴ κατατάξωμεν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τὴν Ἐφημερίδα τῶν μαθητῶν, ἥς τὸ πλεῖστον καὶ ἀριστον μέρος περιέχει ὕλην καθαρῶς ἐπιστημονικὴν, καὶ εἰς

αθροεύσαν και ἀκριβῆ γλῶσσαν γεγραμμένα ἢ μεταφρασθέντα ἀναγνώσματα ὠφελιμώτατα τῇ σπουδῇ νουθεσίᾳ, καὶ πολλῶν καὶ ἀξιολόγων βιβλίων συμπληροῦντα τὴν ἑλλειψιν.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἐν Μιδιολάνῳς ὑπῆρξέ ποτε ἰατρὴς, ὃς τις ἐνηκολαίτο εἰς τὴν ἱκσιν τῆς παρρησιότητος κατὰ τὸν ἀπὸλουθὸν τρόπον· ἔδωκε τὸν πάσχοντα εἰς πάλιν, τὸν ὅποιον ἔστηνον κατὰ κάθετον ἐν μέσῳ λίμνης βυθωδούς, εἰς ἣν ἐβύβιζον τὸν ἀσθενῆ, κατὰ τὸν βαλὼν τοῦ πύθους του. Ἀφινον δὲ αὐτὸν εἰς τὴν κατὰστασιν αὐτὴν ἐωπαῖ ἢ πείνα ἢ τὸ φύχος τὸν ἐπαναφέρει εἰς τὴν ὑγίᾳ του κατὰστασιν. Μεταξὺ τῶν ἀσθενῶν τούτων εὐρέθη τις, ὃς τις, διαικνίας πολλὸν χρόνον εἰς τὸ λουτρὸν τοῦτο, ἤρχισε νὰ διδάσκει βελτιώσεως· διὸ ὁ ἰατρὸς, ἐπὶ τῇ παρρησίᾳ του, ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὸν νὰ περιπατῇ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τὴν αὐλὴν του, ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ ὅπως τοῦ μὴ θέτῃ τὸν πόδα του ἐξω τῆς εἰς τὴν λεωφόρον ἐρούσης πύλης· ὁ πάσχων ὑπεσθέθη τοῦτο καὶ ἐτέλεσε τὸν λόγον του. Ὅτε ἡμέραν τινα οὗτος ἦτον εἰς τὴν πύλιν θηρευτὴς τις διήρχετο ἐφιππος ἔχων εἰς τὴν χεῖρα ἰέρηκα, κύνας καὶ πᾶσαν τὴν ἀναγκαίαν ἀποσκευὴν. «Κύριε, ἐκράξεν αὐτὸν ὁ παράφρων, μὴν λέξιν, σὲ παρακαλῶ. Τί εἶναι αὐτό; τὸν ἐρώτησεν· εἰς τί χρησιμεύει ἐκεῖνα, τὸ ὅποιον φέρεις ἐκεῖ;» ἀπέτεινε δὲ καὶ ἄλλας παρομοίας ἐρωτήσεις. Ὁ εὐπατρίδης ἔσχε τὴν ἀγαθότητα ν' ἀπαντήτῃ εἰς αὐτὸν ἐν λεπτομερείᾳ. — Ἰδὲ ζῶον, ἐφ' οὗ λέγεται, ὀνομάζεται ἵππος, καὶ διατηρῶ αὐτὸν πρὸς διασκεδαστὴν μου, τὸ δὲ πτηνὸν τοῦτο ὀνομάζεται ἱεὺς καὶ συλλαμβάνει ἱπτάμενος ὄρνυγας καὶ πέρδικας· οἱ δὲ κύνες οὗτοι εἰναι θηρευτικοί, ἀνακαλύπτοντες τὰ θηρευόμενα ζῶα ἢ πτηνά. — Καλλίστα, λέγει ὁ παράφρων ἀλλὰ πόσον δύναται ν' ἀνελθῇ ἐξῆς τῶν θηρευομένων ὑφ' ὑμῶν κατ' ἑτος πτηνῶν; — Δώδεκα ἕως δεκαπέντε λουδοβίκια χρυσά. — Πόσον δαπανᾷται διὰ τὴν διατήρησιν τῶν πτηνῶν τῶν ἵππων καὶ τῶν κυνῶν; — Ἰσως δεκαπεντάκις περισσότερο. — Ἀπομακρύνθητε λοιπὸν, ἀπεκρίθη ὁ παράφρων, τὸ ταχύτερον, πρὶν ἢ ὁ ἰατρὸς μου σὲ ἰδῇ, ὅστις ἐμὲ μὲν ἔδωκε διὰ μικρὰς αἰτίας μέχρι τῆς ζῶας εἰς τὴν λίμνην, ὑμᾶς δὲ θέλει δέσει μέχρι κεφαλῆς, ἐὰν μάθῃ τὴν ὅποιαν κάμνετε κακὴν χρῆσιν τοῦ πλούτου σας.

— Ὁ Καλῖφης Ἐγιάγης, ὃς τις ὑπῆρξεν ἡ φρίκη καὶ ὁ τρόμος τῶν λαῶν διὰ τὰς ἐμώτητάς του, διέτριχε τὰς εὐρείας πεδιάδας τῆς αὐτοκρατορίας του ἐνυθεράποντων καὶ ἀνευ διακριτικοῦ σημείου. Ἀπατήσας δὲ ποτε Ἀρχὸν τῆς ἐρήμου πρὸς αὐτὸν εἰ-

πε — φίλε, ἐπεθύμουν νὰ μάθω ἀπὸ σέ, τί ἄνθρωπος, εἶναι αὐτός ὁ Ἐγιάγης, περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλοῦσι τόσοι πολλοί; — Ὁ Ἐγιάγης δὲν εἶναι ἄνθρωπος, ἀπεκρίθη ὁ Ἀρχὴς, ἀλλὰ τίγρις, θηρίον ἀνήμερον. — Τί ἀποδίδουσιν εἰς αὐτόν; — Πλήθος ἐγκλημάτων· χαίρει διὰ τὸ χεόμενον αἷμα τῶν ὑπηκόων του. — Τὸν εἶδες ποτέ; — Ὅχι; — Ὑψώτε λοιπὸν τοὺς ὀφθαλμούς σου, εἶναι αὐτός, μεθ' οὗ ὁμιλεῖς. — Ὁ Ἀρχὴς, χωρὶς νὰ δεῖξῃ τὴν παραμικρὰν ἐκπληξιν, λέγει εἰς αὐτὸν θαρρόαλώς. — Ἀλλὰ σὺ γνωρίζεις πῶς εἰμί; — Ὅχι. — εἰμί ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Ζαδαίρου, τῆς ὁποίας ἕκαστος ἀπόγονος γίνεται παράφρων μίαν ἡμέραν τοῦ ἔτους· σήμερον δὲ εἶναι ἡ ἡμέρα μου. — Ὁ Ἐγιάγης ὑπερβείδωσεν ἀκούσας τὸ τόσο πνευματώδες δικαιολόγημα καὶ τὸν συνεχώρησεν.

— Ἰωάννης Λουδοβίκος Ἐλισάβετ ἐκ Κανδιάρχου ἔμαθεν ἀπὸ τῆς κοτίδος του νὰ διακρίνῃ τὰ γράμματα. Κατὰ τὸν τριακοστὸν μῆνα τῆς ἡλικίας του ἐγνώριζεν ὅλα, τὰ τε κεφαλαῖα καὶ τὰ μικρά, κατὰ δὲ τὸ τρίτον ἔτος ἀνεγίνωσκεν ἀκριβῶς Λατινικὰ καὶ Γαλλικὰ ἐντυπὰ ἢ χειρόγραφα. Κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος ἐξεμάθη τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν, καὶ τὸ ἐπὶ οὖν, μετέφραξεν ἀπροσκόπτως τοὺς δυσκολωτέρους συγγραφεῖς. Κατὰ δὲ τὸ ἕκτον ἔτος ἀνεγίνωσκε Ἑλληνικὰ καὶ Ἑβραϊκὰ. Ἠξέωρεν ἕκτοτε τὰς ἀρχὰς τῆς ἀριθμητικῆς, τῆς ἱστορίας, τῆς γεωγραφίας, τῶν σμμάτων καὶ νομισμάτων. Ἐν δικαστήματι τεσσάρων ἐβδομάδων κατώρθωσε νὰ γράφῃ εὐχερῶς καὶ εὐκόλως. Τὸ Μορπελλιέρν, ἡ Γρενοβλὴ, τὸ Λούγδουνον, εἰ Παρίσιοι αὐτοὶ ἐθαύμασαν τὰς προόδους, τὰ πρῶτα πλεονεκτήματα καὶ τὴν ἑκτασιν τῶν γνώσεών του. Ἀνεγνώσε πλῆθος ποιητῶν, ρητόρων, ἱστορικῶν, φιλοσόφων, γραμματικῶν, ἐν ἡλικίᾳ καθ' ἣν τὰ ἄλλα παιδία μόλις ἤξεύρουσι νὰ βαπτίζωσι τὴν γλῶσσάν των. Ἀλλὰ τὸ μικρὸν τοῦτο ὕψος ἐξέλιπεν ἅμα φανέν, ἀποθανόν ἐπταετί.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Μεταξὺ τῶν δημοσίων τελειῶν δευτερίων εἰσὶν ἐφαῖδρονον καὶ ἐκόσμου τὴν βίαν εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα, ὑπῆρχον τινὲς ἀρχαῖαι αὐταὶ καὶ μόναι ὅπως ἀποδείξωσιν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἦν ἡ βασιλὴς τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ. Ὅραϊον ἦν ἀναμνηστικὸς τὸ θέαμα, ὅταν μυριάδες ἀνδρῶν, ἐφ' ὅλων τῶν ἐσχατιῶν τῆς Ἑλληνικῆς γῆς συρρέουσάντων, περιεκάθητο θαυμάζοντες τῶν νέων τὴν ῥώμην καὶ τὸ πλαστικὸν κάλλος, καὶ ἑσπερον τὸν εἰς τὸν δρόμον, τὴν πάλιν καὶ τὸ παγκράτιον ἀριστεύσαντα. Ἀλλ' ὅτε σιμνὸς προήρχετο ὁ Ἡρόδοτος, καὶ ἀνεγίνωσκε τὴν ἀθανάτου πράξις διηγουμένην ἀθάνατον ἱστορίαν του, ὅταν χρυσὴν λυρὴν κρούων ὁ ποιητὴς ἐψάλλεν ἐνθουσιώδεις συνθέσεις, καὶ τὸ πῦρ τῶν ἐπῶν του μετιδίδοτο εἰς τοὺς ἀκροωμένους, καὶ αἱ μυριάδες τῶν Ἑλλήνων χειροκροτοῦ-